

Ecologische beoordeling omgevingsplanwijziging Bangert en Oosterpolder fase A Zuid en 5B Zuid

A&W-notitie: 24-249

opdrachtgever	Gemeente Hoorn
projectcode	24-249
auteur(s)	██████████
status	Definitief
datum	9 december 2024
autorisatie	██████████ ██████████
kwaliteitscontrole	██████████ ██████████
uitvoerder	Altenburg & Wymenga ecologisch onderzoek bv Suderwei 2, 9269 TZ Feanwâlden Matrix II k1.05, 1098 XH Amsterdam Tel. 0511 474764, info@altwym.nl , www.altwym.nl

Inhoud

1	Inleiding	1
2	Plangebied en plannen	3
2.1	Plangebieden	3
2.2	Plannen	3
3	Gebiedsbescherming en beoordeling	5
3.1	Natura 2000-gebieden (Voortoets)	5
3.1.1	Stikstofdepositie	6
3.1.2	Conclusie	6
3.2	Overige vormen van gebiedsbescherming	6
4	Soortbescherming en beoordeling	8
4.1	Algemeen	8
4.1.1	Conclusie algemeen	9
4.2	Amfibieën	9
4.2.1	Conclusie amfibieën	9
4.3	Vogels	9
4.3.1	Conclusie vogels	11
4.4	Vleermuizen	11
4.4.1	Conclusie vleermuizen	12
4.5	Overige zoogdiersoorten (exclusief vleermuizen)	12
4.5.1	Conclusie overige zoogdiersoorten	13
5	Zorgplicht	15
5.1	Specifieke zorgplicht Natura 2000	15
5.2	Specifieke zorgplicht flora en fauna	15
5.3	Algemene zorgplicht	17
6	Conclusies	18
6.1	Gebiedsbescherming (beide plangebieden)	18
6.2	Soortbescherming	18
	Literatuur	19

Referentie

██████████, 2024. Ecologische beoordeling omgevingsplanwijziging Bangert en Oosterpolder fase A Zuid en 5B Zuid. A&W-notitie 24-249. Altenburg & Wymenga ecologisch onderzoek, Feanwâlden.

1 Inleiding

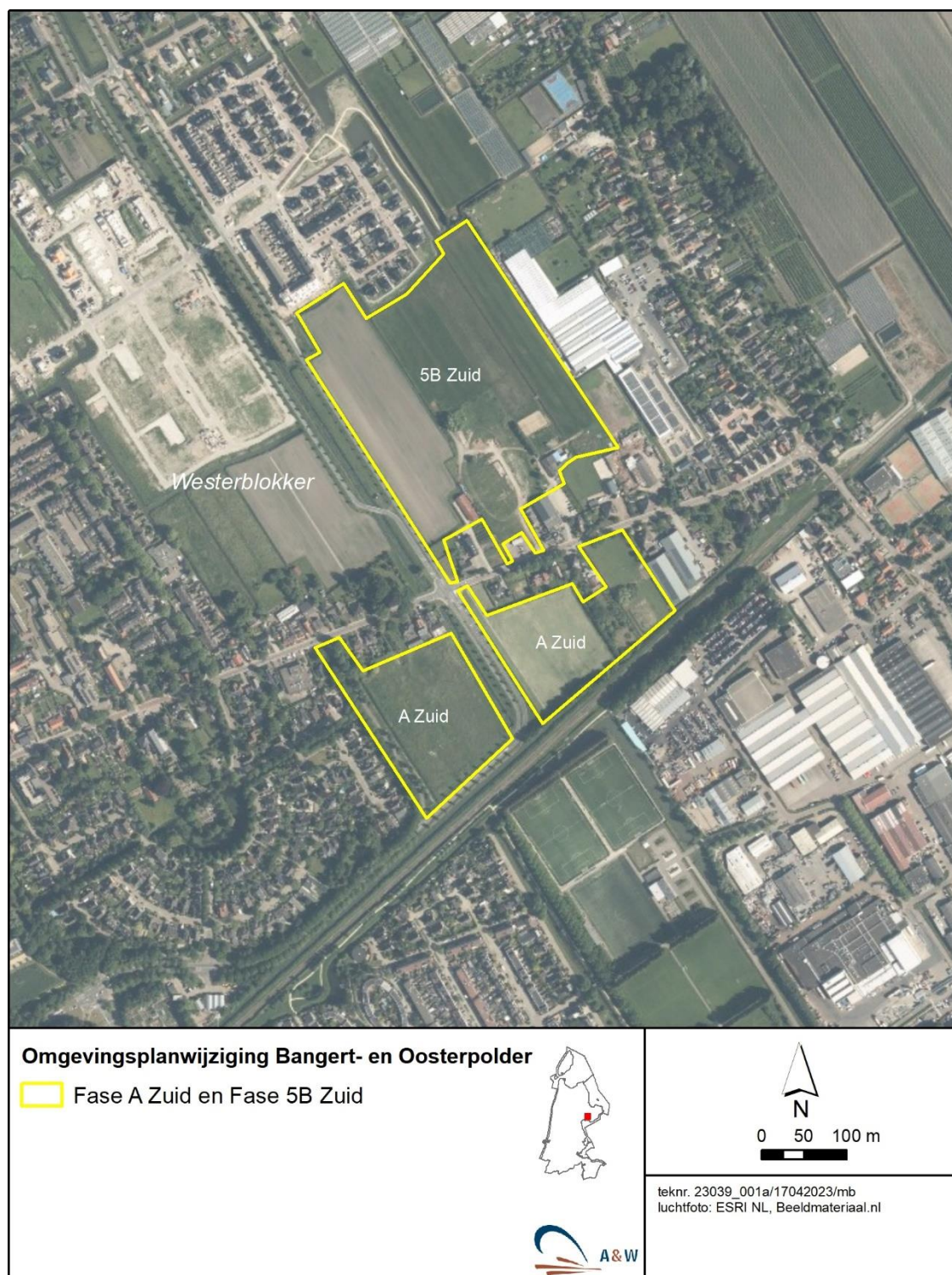
In de Bangert en Oosterpolder voert de gemeente Hoorn al jaren diverse woningbouwprojecten uit. Momenteel is de gemeente bezig met het opstellen van twee wijzigingen in het omgevingsplan ten behoeve van de bouw van een nieuwe woonwijk. Het gaat om Bangert en Oosterpolder fase A Zuid en 5B Zuid. In dit kader is onderzoek nodig om te bepalen hoe de plannen zich verhouden tot de ecologische wet- en regelgeving. Dit betreft o.a. de Omgevingswet (Ow), de regelgeving omtrent het Natuurnetwerk Nederland (NNN) en overige gebiedsbescherming. De gemeente Hoorn heeft Altenburg & Wymenga ecologisch onderzoek B.V. (A&W) opdracht gegeven om deze ecologische beoordeling uit te voeren.

Deze ecologische beoordeling is uitgevoerd in de vorm van een quickscan. Dat geeft een overzicht van alle (mogelijk) voorkomende beschermde natuurwaarden binnen en nabij het plangebied en alle vormen van gebieds- en soortbescherming die daarop van toepassing zijn. Er is beoordeeld of de uitvoering van de plannen invloed heeft/kan hebben op beschermde natuurwaarden en hoe eventuele effecten zich verhouden tot de ecologische wet- en regelgeving. Tevens is beschreven welke vervolgstappen daarom nodig zijn.

Het onderzoek naar de mogelijke aanwezigheid van beschermde natuurwaarden is gebaseerd op twee benaderingen. Als eerste zijn recente bronnen geraadpleegd (verspreidingsatlassen, overzichtswerken en websites) over de aanwezigheid van beschermde gebieden en soorten in en nabij het plangebied. Er is daarbij onder andere gebruik gemaakt van de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF). Daarnaast is op 17 maart 2023 een oriënterend veldonderzoek uitgevoerd. Daarbij is gelet op de (mogelijkheden voor de) aanwezigheid van beschermde en/of kritische soorten en de kans op negatieve effecten hierop als gevolg van het voornemen

Voorliggende notitie is in wezen een actualisatie van een in januari 2024 gepubliceerd notitie ten behoeve van een bestemmingsplanwijziging, die is opgesteld onder de toen vigerende Wet natuurbescherming (De Vries, 2024a). De Wet natuurbescherming is in januari 2024 vervangen door de Omgevingswet en daarmee is het bestemmingsplan overgegaan naar een omgevingsplan. Daarom zijn de plannen in de huidige notitie opnieuw beoordeeld in het kader van de huidig geldende richtlijnen. Tevens zijn in deze notitie de resultaten opgenomen van het soortgericht onderzoek naar de aan-/afwezigheid van nesten van de Ransuil (De Vries 2024b).

Altenburg & Wymenga presenteert in deze notitie de resultaten van een onafhankelijk ecologisch onderzoek. Het onderzoek spreekt zich niet uit over de wenselijkheid van het onderhavige plan of een bepaalde ontwikkeling. Landschappelijke, archeologische of cultuurhistorische waarden komen niet aan de orde. Aan deze ecologische beoordeling kunnen geen rechten worden ontleend.

Figuur 1.1: De ligging van de plangebieden.

2 Plangebied en plannen

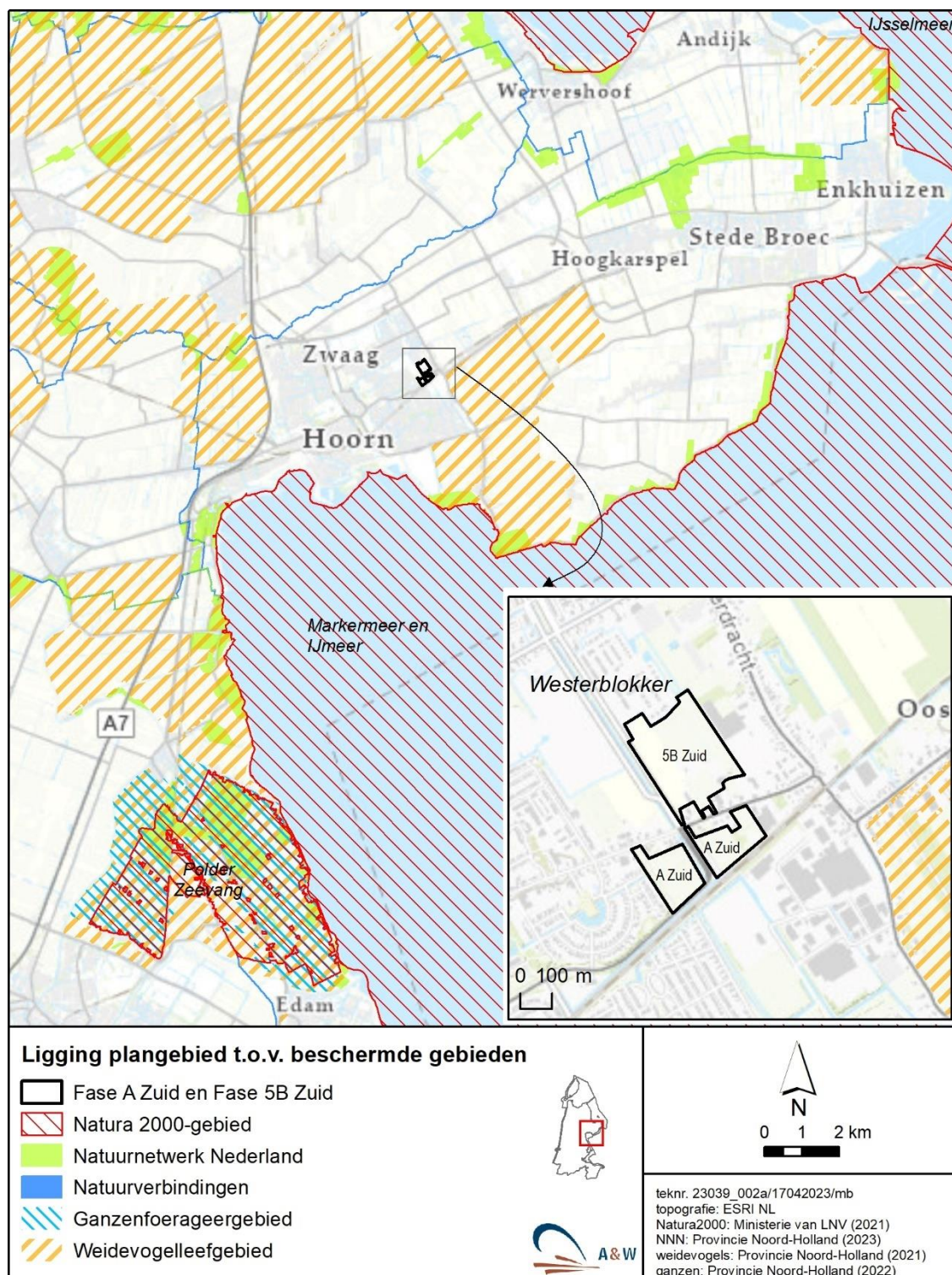
2.1 Plangebieden

Deze ecologische beoordeling heeft betrekking op twee plangebieden waarvoor een wijziging van het omgevingsplan wordt opgesteld. Het eerste plangebied betreft Bangert en Oosterpolder fase A Zuid. Dit gebied bestaat uit twee delen ten weerszijde van de IJsselweg (zie figuur 1.1). De beide delen liggen tussen het spoor en Westerblokker en worden aan de west en oostzijde begrensd door bestaande bebouwing. Het gebied bestaat hoofdzakelijk uit grasland. Daarnaast omvat het gebied een boomgaard en een opslagterrein. Langs de randen van het gebied is opgaande begroeiing aanwezig in de vorm van een elzensingel (zuidzijde) en een bomenrij langs een voetpad (westzijde). Langs het plangebied zijn watergangen aanwezig en ook in het gebied ligt een watergang (langs het voetpad). In het plangebied is geen bebouwing aanwezig. Voor een impressie van het plangebied zie foto's 1 tot en met 8 op pagina 7.

Het tweede plangebied betreft Bangert en Oosterpolder fase 5B Zuid en ligt ten noorden van Westerblokker en ten oosten van De Strip. Aan de overige zijden sluit het plangebied aan op eerder gerealiseerde bebouwing van de Bangert en Oosterpolder en het glastuinbouwcomplex aan de Noorderdracht. Ook dit gebied is voornamelijk in agrarische gebruik en bestaat uit grasland en akkers. Opgaande begroeiing is aanwezig in de vorm van een bosschage bij voormalige bebouwing, een elzensingel en begroeiing van een bedrijfserf. In het gebied is een kapschuur aanwezig en een bedrijfsgebouw. Ook is in het gebied een beachvolleybalveld aanwezig. Het gebied wordt doorkruist en omsingeld door watergangen. Voor een impressie van het plangebied zie foto's 9 tot en met 16 op pagina 13.

2.2 Plannen

In de plangebieden wordt met de wijzigingen van het omgevingsplan woningbouw mogelijk gemaakt. Voor de woningbouw moet eerst het terrein bouwrijp worden gemaakt, waarbij ook de begroeiing en eventueel aanwezige bebouwing in het gebied wordt verwijderd. Tevens worden mogelijk werkzaamheden uitgevoerd aan de watergangen. Vervolgens worden de woningen en de bijbehorende buitenruimte gerealiseerd. Aangezien het hier gaat om een wijziging van het omgevingsplan is de tijdsplanning van de uitvoering nog niet bekend.

Figuur 2.1: De ligging van beschermde gebieden in de omgeving van de plangebieden.

3 Gebiedsbescherming en beoordeling

In Nederland zijn de meeste beschermde natuurgebieden beschermd volgens de Ow (de Natura 2000-gebieden) of volgens regels omtrent het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Daarnaast kunnen natuurgebieden ook zijn beschermd via de Omgevingsverordening van de provincie en een gemeentelijk omgevingsplan.

3.1 Natura 2000-gebieden (Voortoets)

In deze quickscan heeft de beoordeling van effecten op Natura 2000-gebieden de status van een Voortoets. Het gaat daarbij om de vraag of een activiteit (significant) negatieve effecten kan veroorzaken op de aangewezen natuurwaarden van de Natura 2000-gebieden. Daarnaast is de specifieke zorgplicht Natura 2000 van belang; deze wordt in hoofdstuk 5 besproken

Het plangebied ligt aan de oostzijde van het stedelijk gebied van Hoorn (figuur 2.1). De vier dichtstbijzijnde Natura 2000-gebieden zijn *Markermeer & IJmeer*, *Polder Zeevang*, *Eilandspolder* en *IJsselmeer* (www.natura2000.nl). Deze natuurgebieden liggen op een afstand van respectievelijk 3, 12, 16 en 10 km vanaf het plangebied. Overige Natura 2000-gebieden liggen op aanzienlijk grotere afstanden, waardoor kan worden aangenomen dat de beoogde werkzaamheden daarop ten aanzien van de meeste aspecten geen invloed hebben.

De bescherming van een Natura 2000-gebied is gericht op de natuurwaarden waarvoor het natuurgebied is aangewezen. Hiervoor zijn zogenoemde instandhoudingsdoelen geformuleerd. Voor de bovengenoemde gebieden zijn dat een aantal habitattypen, diersoorten, broedvogelsoorten en/of niet-broedende vogelsoorten.

Voor de meeste aangewezen natuurwaarden van deze vier Natura 2000-gebieden is er geen ecologische relatie met het plangebied, omdat die natuurwaarden binnen de begrenzing van de Natura 2000-gebieden blijven. Een aantal mobielere soorten, zoals de Meervleermuis en herbivore watervogels als Smient en enkele ganzensoorten vormen hier een uitzondering op. Deze soorten maken ook gebruik van de omgeving van Natura 2000-gebieden die voor hun van belang zijn. Zo foerageren meervleermuizen in Natura 2000-gebieden, maar hebben zij hun verblijfplaatsen in de bebouwing daarbuiten. Voor de herbivore watervogels geldt dat ze juist rusten binnen de begrenzing van de Natura 2000-gebieden en (ook) foerageren buiten die gebieden.

Door het ontbreken van geschikte gebouwen voor verblijfplaatsen van vleermuizen zijn in de plangebieden geen verblijfplaatsen van de Meervleermuis aanwezig (zie ook paragraaf 4.4). Bij het vleermuisonderzoek voor de ontwikkeling van Bangert en Oosterpolder fase 5 noord zijn geen meervleermuizen waargenomen boven de watergangen die ook in/langs de huidige plangebieden liggen (Schut 2017). Gezien de realisatie van de eerdere fasen met woningbouw in de Bangert en Oosterpolder, is het onwaarschijnlijk dat de watergangen in/langs de plangebieden nu wel een belangrijke rol vervullen als vliegroute voor de Meervleermuis. Op basis hiervan wordt geconcludeerd dat er voor de Meervleermuis geen ecologische relatie is tussen de plangebieden en Natura 2000-gebieden die voor deze soort zijn aangewezen.

Voor ganzen en voor de Smient geldt dat deze in principe kunnen foerageren op grasland in de plangebieden. De graslanden liggen echter ingesloten tussen bestaande bebouwing, wat ze minder aantrekkelijk maakt dan bijvoorbeeld de graslanden ten oosten en zuidoosten van het stedelijk gebied. Ook de huidige verstoring door verkeer en menselijke aanwezigheid in de

directe omgeving van de plangebieden, maakt een rol als (belangrijk) foerageergebied onwaarschijnlijk. Om die redenen worden geen negatieve effecten verwacht op de instandhoudingsdoelen van herbivore watervogels van de omliggende Natura 2000-gebieden.

Voor eventuele uitstralende effecten op Natura 2000-gebieden geldt dat ten aanzien van de meeste aspecten hier geen sprake van is door de grote afstand tussen het plangebied en de Natura 2000-gebieden. Een mogelijke uitzondering hierop is een relatie die optreedt door een toename van stikstofemissie in de uitvoeringsfase en in de fase daarna door een wijziging in het gebruik van het plangebied. Hieronder is de regelgeving omtrent stikstofemissie beschreven.

Stikstofdepositie

Een toename van de stikstofdepositie kan schadelijk zijn voor Natura 2000-gebieden die zijn aangewezen voor de bescherming van stikstofgevoelige habitattypen en soorten. Bij een toename van de depositie op dergelijke natuurwaarden, kan sprake zijn van een Natura 2000-activiteit en is een vergunning volgens de Ow nodig. Een verandering van de stikstofdepositie door activiteiten of handelingen wordt bepaald met behulp van een AERIUS berekening.

Bij de berekening van de toename in stikstofdepositie met behulp van AERIUS Calculator worden alleen effecten meegenomen die plaatsvinden binnen een straal van 25 kilometer rondom het plangebied. Er zijn stikstofgevoelige habitattypen aanwezig binnen deze straal. Deze bevinden zich in Natura 2000-gebieden *IJsselmeer* en *Eilandspolder*.

Om die reden is het nodig om voor zowel de aanlegfase als de gebruiksfase van de plannen de verwachte extra stikstofdepositie te bepalen met behulp van een AERIUS-berekening. Als uit de berekening blijkt dat er een stikstofdepositie van meer dan 0,00 mol N/ha/j optreedt op een stikstofgevoelig habitatype of leefgebied, zijn mogelijk vervolgstappen aan de orde. Hierbij valt te denken aan het uitvoeren van een passende beoordeling, of intern of extern salderen. De mogelijkheden hiertoe moeten per situatie beoordeeld worden.

Conclusie

Om te bepalen of er een kans is op een (significant) negatief effect op de instandhoudingsdoelen van de nabijgelegen Natura 2000-gebieden, is een bepaling van de mogelijke toename in stikstofdepositie noodzakelijk. Om die reden is voor de uitvoering van de plannen een AERIUS-berekening nodig. Ten aanzien van overige aspecten is door uitvoering van de plannen geen (significant) negatief effect op de instandhoudingsdoelen van de nabijgelegen Natura 2000-gebieden te verwachten en is er geen sprake van een Natura 2000-activiteit.

3.2 Overige vormen van gebiedsbescherming

Figuur 2.1 toont dat in de directe omgeving van het plangebied, met uitzondering van het Weidevogelleefgebied, geen gebieden liggen die zijn aangewezen als Natuurnetwerk Nederland en/of Ganzenfoerageergebied. Het weidevogelleefgebied ligt op ca. 700 m ten zuidoosten van de plangebieden. Vanwege de ligging van de plangebieden in bebouwd gebied worden geen negatieve effecten verwacht op voornoemde gebieden. De beoogde woningbouw in de plangebieden veroorzaakt daardoor geen conflict met de regelgeving ten aanzien van deze vormen van gebiedsbescherming.

Foto's 1 t/m 8: Impressie van plangebied A Zuid.

4 Soortbescherming en beoordeling

Voor de bescherming van soorten is in de Ow en de daaraan verbonden AMvB's¹ een indeling gemaakt, waardoor drie beschermingscategorieën zijn ontstaan:

- soorten van de Europese Vogelrichtlijn,
- soorten van de Europese Habitatrichtlijn (en van het Verdrag van Bern en het Verdrag van Bonn, met uitzondering van vogels),
- andere soorten, met een bescherming op nationaal niveau. Per provincie is vastgesteld welke van die soorten wel, en welke niet onder een vrijstellingsregeling vallen. Die vrijstelling geldt alleen voor specifieke activiteiten die benoemd zijn in de relevante provinciale omgevingsverordening en kan bijvoorbeeld gelden voor activiteiten in het kader van voor ruimtelijke ontwikkeling.

In het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) is aangegeven voor welke schadelijke handelingen, die betrekking hebben op de beschermde soorten van bovengenoemde categorieën, sprake is van een vergunningplicht (resp. in art. 11.37 (vogels), 11.46 (habitatrichtlijnsoorten) en 11.54 (andere soorten)).

Voor alle inheemse planten- en diersoorten geldt daarnaast een algemene zorgplicht (art. 1.6 en 1.7 Ow) en voor een groot aantal soorten ook een specifieke zorgplicht (art. 11.26 Bal). Met de algemene en specifieke zorgplicht wordt beoogd negatieve gevolgen van activiteiten op inheemse plant- en diersoorten zoveel als redelijkerwijs mogelijk is te voorkomen of te beperken. Een belangrijk onderdeel van de zorgplicht is het tijdig laten uitvoeren van een ecologische beoordeling, zoals een ecologische quickscan. In hoofdstuk 5 wordt ingegaan op de (specifieke) zorgplicht.

4.1 Algemeen

De plangebieden liggen ingeklemd in een stedelijke omgeving met woningen en infrastructuur, en worden hoofdzakelijk agrarisch gebruikt. Door deze omstandigheden kan op voorhand worden geconcludeerd dat binnen de plangebieden geen wettelijk beschermde soorten voorkomen die tot de volgende soortgroepen behoren:

- planten
- ongewervelde diersoorten
- reptielen
- vissen

De redenen die aan deze conclusie ten grondslag liggen, zijn één of meer van de volgende:

- Het plangebied ligt niet binnen het verspreidingsgebied van deze soorten.
- Het plangebied biedt geen geschikte biotopen voor deze soorten.
- Uitstralende effecten van de beoogde werkzaamheden reiken niet dermate ver buiten het plangebied dat daardoor (mogelijk) leefgebied van deze soorten wordt beïnvloed.

¹ AMvB: algemene maatregel van bestuur, zoals het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) en het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal)

Conclusie algemeen

De herinrichting van het plangebied leidt niet tot schadelijke handelingen in de zin van art.11.46 en 11.54 van het Bal ten aanzien van bovengenoemde soortgroepen.

4.2 Amfibieën

Amfibieën artikel 11.46 Bal

In de omgeving van het plangebied, rond het stedelijk gebied van Hoorn, kwam in het verleden de volgens artikel 11.46 van het Bal beschermde Rugstreeppad voor (Van Delft *et al.* 2019, www.ravon.nl, NDFF). Recentere waarnemingen van de Rugstreeppad zijn alleen bekend op grote afstand van de plangebieden. Bovendien is de directe omgeving van het plangebied door (recente) ruimtelijke ontwikkelingen ongeschikt geworden voor deze soort. Het is uitgesloten dat het plangebied deel uitmaakt van het leefgebied van de Rugstreeppad. Overige beschermde amfibieënsoorten van artikel 11.46 van het Bal komen in de omgeving van het plangebied niet voor. Om die reden veroorzaakt de bouw van de woningen in het plangebied geen schadelijke handeling ten aanzien van amfibieën van deze beschermingscategorie.

Amfibieënsoorten artikel 11.54 Bal

In de omgeving van het plangebied komen een aantal algemeen voorkomende amfibieënsoorten voor, namelijk de Bruine kikker, de Meerkikker, de Gewone pad en de Kleine watersalamander (NDFF, RAVON). Dit zijn soorten van artikel 11.54 Bal, die door de provincie Noord-Holland zijn opgenomen in een 'vrijstellingslijst'. Het plangebied kan in principe dienen als leefgebied van enkele van deze soorten, maar zal door het voornamelijk intensief agrarisch gebruik geen rol van betekenis hebben voor die soorten. Door de uitvoering van de plannen gaat een deel van het leefgebied verloren, maar op grond van de vrijstelling leiden deze werkzaamheden niet tot schadelijke handelingen in de zin van artikel 11.54 Bal.

Amfibieënsoorten die beschermd zijn volgens artikel 11.54 Bal, maar geen vrijstelling genieten, komen in de omgeving van de plangebieden niet voor.

Conclusie amfibieën

De geplande werkzaamheden leiden niet tot schadelijke handelingen in de zin van artikel 11.46 en 11.54 van het Bal ten aanzien van amfibieën.

4.3 Vogels

Alle in Nederland van nature voorkomende vogelsoorten zijn beschermd. Verstoring of aantasting van nesten en de directe omgeving daarvan is niet toegestaan zonder vergunning (art. 11.37 Bal). Voor de meeste soorten gaat het om de nestplaatsen die tijdens het broedseizoen in gebruik zijn. In de Ow en bijbehorende AMvB's is geen standaardperiode voor het broedseizoen opgenomen. De meeste Nederlandse vogelsoorten broeden in de piek van het broedseizoen, dus tussen half maart en half juli. Er zijn echter ook soorten die eerder starten en soorten die zelfs in september nog broeden. Het gaat erom of er een broedgeval is dat verstoord kan worden. Voor een aantal soorten geldt een jaarronde bescherming van de nestplaats.

In de plangebieden zijn verscheidene broedbiotopen voor vogels aanwezig. Op de open gras- en akkerpercelen kunnen weidevogels als de Kieviet, de Scholekster, de Gele kwikstaart en de Graspieper tot broeden komen. In en langs de sloten in het gebied zijn nestmogelijkheden aanwezig voor de Meerkoet, het Waterhoen en voor eenden. In de bosschages in en langs het

plangebied kunnen andere vogels tot broeden komen, zoals de Zwartkop, de Merel, de Houtduif, de Winterkoning, de Zwart kraai etc. Bij de beoogde herinrichting kan op voorhand niet worden uitgesloten dat nestplaatsen worden verstoord of aangetast.

Er zijn verschillende mogelijkheden om schadelijke handelingen ten aanzien van broedende vogels te voorkomen. De meeste zekere methode om verstoring van broedvogels te voorkomen is om de werkzaamheden uit te voeren buiten de piek van het broedseizoen. Daarnaast is het toegestaan om werkzaamheden reeds voor aanvang van het broedseizoen te starten, zodat broedpogingen in het werkgebied achterwege zullen blijven. Het is tevens toegestaan om vooraf aan de broedperiode potentiële nestlocaties ongeschikt te maken. Er dient te worden voorkomen dat er alsnog broedgevallen ontstaan die kunnen worden verstoord. Dat kan door het afdekken of verwijderen van potentiële broedplaatsen, zoals constructies, opgeslagen goederen, afvalhopen en steile zand- en grondwanden (broedplaatsen voor de Oeverzwaluw). Mochten er toch vogels tot broeden komen die door de werkzaamheden kunnen worden verstoord, dan moeten die werkzaamheden worden gestaakt tot na de broedperiode van de betreffende soort(en).

Vogels met jaarrond beschermde nestplaatsen

Buiten het broedseizoen zijn de meeste nestplaatsen niet beschermd. Een aantal vogelsoorten maakt echter gedurende het gehele jaar gebruik van een nestplaats of keert jaarlijks terug op dezelfde plaats. Hun nesten en de functionele leefomgeving daarvan zijn daarom het gehele jaar beschermd.

Tijdens het veldbezoek is geconstateerd dat het plangebied beperkt geschikt is voor vogels met jaarrond beschermde nestplaatsen. In het aanwezige gebouw in plangebied 5B Zuid zijn geen mogelijkheden voor de Huismus en/of de Gierzwaluw aanwezig. In plangebied 5B Zuid is beperkt opgaande begroeiing aanwezig, zodanig dat het onwaarschijnlijk is dat daar nesten van vogels met jaarrond beschermde nestplaatsen, zoals van de Buizerd, de Sperwer of de Ransuil gevestigd kunnen worden.

In plangebied A Zuid is langs de zuidzijde en westzijde opgaande begroeiing aanwezig waar tijdens het veldbezoek vier nesten van de Zwarte kraai werden waargenomen. Dergelijke nesten kunnen ook worden gebruikt door roofvogels en uilen. Nesten van roofvogels worden door de gebruiksdruk niet verwacht, maar voor de Ransuil was dit niet uit te sluiten. Naar aanleiding van de constatering van de kraaiennesten is er in 2024 aanvullend onderzoek uitgevoerd naar de aanwezigheid van broedende ransuilen. Op basis daarvan wordt geconcludeerd dat in het plangebied geen nestplaatsen van de Ransuil aanwezig zijn. Daaruit volgt dat de wijziging van het omgevingsplan voor Bangert en Oosterpolder fase A Zuid en de uitvoering van de planregels niet leiden tot een overtreding van de verbodsbepalingen in artikel 11.37 van het Bal (De Vries, 2024b).

In de omgeving van het plangebied zijn ook waarnemingen van de Steenuil bekend. Het gaat waarschijnlijk om een paar dat gebruik maakt van een nestkast in Oosterblokker. In het plangebied is voor de Steenuil geen gelegenheid om een nestplaats te vestigen. Rondom de nestplaats in Oosterblokker is binnen een straal van 1 kilometer voldoende foerageergebied voor Steenuil aanwezig. Er is daarom niet te verwachten dat steenuilen binnen het plangebied foerageren. De functionaliteit van de nestplaats in Oosterblokker zal door uitvoering van de plannen niet worden aangetast.

Conclusie vogels

- De beoogde werkzaamheden kunnen leiden tot een schadelijke handeling in de zin van art. 11.37 lid b en d wanneer broedende vogels en hun nesten worden verstoord. Hierboven staan maatregelen die kunnen voorkomen dat dit optreedt.

4.4 Vleermuizen

Alle in Nederland voorkomende vleermuissoorten zijn beschermd. Hierdoor gelden voor deze soorten striktere beoordelingsgronden bij vergunningaanvragen dan bij de meeste andere beschermde zoogdiersoorten. Om deze reden worden de vleermuizen hier in een aparte paragraaf besproken en worden de 'overige zoogdiersoorten' in §4.5 behandeld.

Een aantal vleermuissoorten komt ook in de omgeving van het plangebied voor, zoals de Meervleermuis, de Watervleermuis, de Gewone dwergvleermuis, de Ruige dwergvleermuis, de Tweekleurige vleermuis en de Laatvlieger (NDFF, Schut 2017, ongepubliceerde resultaten A&W). Mogelijk maakt een deel van deze soorten ook gebruik van het plangebied. Voor vleermuizen zijn drie onderdelen van het leefgebied van belang, namelijk verblijfplaatsen, foerageergebieden en vliegroutes. Deze indeling wordt ook gebruikt bij effectbeoordelingen.

Verblijfplaatsen

In zowel de zomerperiode als de baltsperiode hebben vleermuizen in Nederland hun verblijfplaatsen voornamelijk in gebouwen en bomen. Tijdens de winter verblijven zij onder andere in gebouwen, bomen, bunkers en kelders.

In het plangebied is alleen in gebied 5B Zuid bebouwing aanwezig. De kapschuur en het bedrijfsgebouw zijn echter niet geschikt als verblijfplaatsen van vleermuizen. In de kapschuur zijn geen mogelijkheden om weg te kruipen. Het bedrijfsgebouw heeft geen toegangen tot mogelijke ruimtes in de constructie. De daklijsten en overstekken sluiten nauw aan op de gevels en er zijn geen spouwmuren.

Het aantal potentieel geschikte bomen in het plangebied is beperkt en om die reden zijn de bomen tijdens het veldbezoek geïnspecteerd op mogelijkheden voor verblijfplaatsen (holtes, scheuren, loszittend schors). Bij geen van de bomen werden mogelijkheden voor vleermuizen waargenomen.

Op basis van bovenstaande waarnemingen wordt geconcludeerd dat in het plangebied geen verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig zijn. De uitvoering van de plannen in het plangebied heeft daarom geen directe effecten op verblijfplaatsen van vleermuizen.

Foerageergebied

Het plangebied maakt waarschijnlijk deel uit van het foerageergebied van vleermuizen uit verblijfplaatsen uit de omgeving. Door de openheid is de kwaliteit van het foerageergebied waarschijnlijk beperkt. Alleen rond de bosschages en langs de opgaande begroeiing zijn voldoende insecten te vinden die als prooi voor de vleermuizen kunnen dienen. Om die reden is het onwaarschijnlijk dat het plangebied een belangrijke rol als foerageergebied van vleermuizen vervullen. Door de herinrichting is mogelijk een deel van het foerageergebied van vleermuizen minder geschikt om te jagen. Na de herinrichting zal het gebied gedeeltelijk weer kunnen functioneren als foerageergebied.

Op grond van het bovenstaande wordt geconcludeerd dat de functionaliteit van verblijfplaatsen van vleermuizen in de omgeving ten aanzien van foerageergebied blijft gewaarborgd als de plannen worden uitgevoerd.

Vliegroutes

Vleermuizen vliegen bij verplaatsingen tussen verblijfplaatsen en foerageergebied doorgaans langs onverlichte, lijnvormige landschapselementen en mijden vaak open gebied. Zo kunnen (vaste) vliegroutes zijn ontstaan langs bosranden, bomenlanen, watergangen en gebouwen. Behoudens langs enkele randen en de watergang langs de Strip zijn in de plangebieden geen doorgaande lijnvormige structuren aanwezig. Eerder onderzoek toonde aan dat langs de Strip geen belangrijke vliegroutes van vleermuizen aanwezig zijn (Schut 2017). Bovendien worden de geschikte lijnvormige elementen in het plangebied niet aangetast. Om die reden komt de functionaliteit van verblijfplaatsen in de omgeving ten aanzien van vliegroutes niet in het geding.

Conclusie vleermuizen

De beoogde herinrichting veroorzaakt op basis van het bovenstaande niet tot schadelijke handelingen in de zin van artikel 11.46 Bal ten aanzien van vleermuizen.

4.5 Overige zoogdiersoorten (exclusief vleermuizen)

De beoordeling ten aanzien van overige zoogdiersoorten is hier ingedeeld naar de drie beschermingsregimes van de Wet natuurbescherming.

Zoogdiersoorten artikel 11.46 Bal

Volgens de verspreidingsgegevens (NDFF) komen in de omgeving van het plangebied geen zoogdiersoorten voor die worden beschermd volgens artikel 11.46 Bal. De beoogde herinrichting van het plangebied veroorzaakt daarom geen conflict met de Omgevingswet ten aanzien van zoogdiersoorten van deze beschermingscategorie.

Zoogdiersoorten artikel 11.54 Bal (niet-vrijgestelde soorten)

Uit de verspreidingsgegevens (NDFF) blijkt dat in de omgeving van de plangebieden een aantal zoogdiersoorten van deze beschermingscategorie voorkomt, namelijk de Eekhoorn en de Bunzing. Er komen geen overige zoogdiersoorten voor van deze beschermingscategorie. Vanwege het ontbreken van voldoende (geschikte) bomen, is het onwaarschijnlijk dat het plangebied deel uitmaakt van het leefgebied van de Eekhoorn. De beoogde herinrichting veroorzaakt geen conflict met de OW ten aanzien van deze soort.

Voor de realisatie van eerdere delen van de woningbouw in de Bangert en Oosterpolder zijn onderzoeken uitgevoerd naar de aan-/afwezigheid van kleine marterachtigen, waar de Bunzing ook toe wordt gerekend (Schut 2017, Krijn & Mielke 2020). Bij deze onderzoeken zijn geen kleine marterachtigen aangetroffen, ook niet in het aan fase 5B Zuid grenzende gebied. De bekende waarnemingen uit de NDFF van de Bunzing zijn uit het gebied bij Wijmers ten zuidoosten van de plangebieden. Om deze redenen is het onwaarschijnlijk dat in de plangebieden kleine marterachtigen voorkomen en leidt de beoogde herinrichting niet tot schadelijke handelingen ten aanzien van Bunzing en andere marterachtigen.

Zoogdiersoorten artikel 11.54 Bal (vrijgestelde soorten)

In de omgeving van de plangebieden leven algemeen voorkomende zoogdiersoorten, zoals de Egel, het Konijn en verschillende (spits)muizensoorten. Voor deze soorten kan het plangebied

leefgebied bieden. Door de uitvoering van de plannen gaat het leefgebied van een aantal volgens artikel 11.54 Bal beschermde zoogdiersoorten (tijdelijk) verloren. Op grond van de provinciale vrijstelling veroorzaken de beoogde werkzaamheden echter geen schadelijke handelingen in de zin van artikel 11.54 Bal.

Conclusie overige zoogdiersoorten

De beoogde werkzaamheden leiden niet tot schadelijke handelingen in de zin van art. 11.46 en 11.54 Bal ten aanzien van 'overige zoogdieren'.

Foto's 9 t/m 16: Impressie van plangebied 5B Zuid.

5 Zorgplicht

5.1 Specifieke zorgplicht Natura 2000

De specifieke zorgplicht Natura 2000 heeft betrekking op activiteiten in of in de directe nabijheid van Natura 2000-gebied. Omdat niet is gedefinieerd tot op welke afstand de specifieke zorgplicht geldt, gaat A&W er vooralsnog vanuit dat de specifieke zorgplicht Natura 2000 altijd van toepassing is als een plan of project leidt tot effecten op een Natura 2000-gebied.

Uit de voortoets is gebleken dat er met zekerheid geen significante effecten optreden op de instandhoudingsdoelen. Uit de voortoets is geconcludeerd dat er voor de Meervleermuis geen ecologische relatie is tussen de plangebieden en Natura 2000-gebieden die voor deze soort zijn aangewezen. De insluiting van het plangebied tussen bebouwing, alsmede de verstoring van verkeer en de menselijke aanwezigheid maakt het onwaarschijnlijk dat het plangebied een rol speelt als foerageergebied voor herbivore watervogels van de omliggende Natura 2000-gebieden.

De Meervleermuis en herbivore watervogels zijn de enige soorten die mobiel genoeg zijn om binding te hebben met zowel het plangebied als omliggende Natura 2000-gebieden. Hierom is er geen sprake van enkele versturende/verslechterende effecten naar aanleiding van de voorgestelde ontwikkeling. Er zijn geen specifieke passende mitigerende of passende compenserende maatregelen die getroffen dienen te worden in het kader van de specifieke zorgplicht Natura 2000.

5.2 Specifieke zorgplicht flora en fauna

De specifieke zorgplicht heeft betrekking op (art. 11.27 Bal):

- van nature in Nederland in het wild levende vogels (bijlage I vogelrichtlijn), en geregeld in Nederland voorkomende trekvogelsoorten;
- van nature in Nederland in het wild levende dieren of planten van soorten, genoemd in de bijlagen II, IV en V bij de habitatrichtlijn;
- dieren of planten van soorten, genoemd in bijlage IX van het Bal of in de rode lijsten; en
- voor die soorten belangrijke leefgebieden of natuurlijke habitats.

Om te bepalen of deze soorten aanwezig zijn in of nabij het plangebied, is gebruik gemaakt van bestaande gegevens ten aanzien van de verspreiding van soorten (NDFF, verspreidingsatlas.nl) en is een inschatting gemaakt van de potentiële aanwezigheid op basis van de kenmerken van het plangebied. Hieronder wordt per soortgroep besproken welke soorten aanwezig zijn of kunnen zijn en hoe hiermee rekening kan worden gehouden in het kader van de algemene en specifieke zorgplicht.

Op basis van de kenmerken van het plangebied, de ecologische vereisten en beschikbare verspreidingsgegevens kan op voorhand de aanwezigheid van de volgende soortgroepen worden uitgesloten:

- Platwormen
- Kokerjuffers
- Haften
- Steenvliegen.

Deze soorten zijn gebonden aan het natte milieu en komen vooral voor in schone, heldere wateren. De in het plangebied aanwezige watergangen zijn niet geschikt als leefgebied voor deze soorten omdat ze te voedselrijk zijn.

Vaatplanten

In de directe nabijheid van het plangebied zijn in de afgelopen vijf jaar zes vaatplantensoorten van de Rode lijst met enige regelmaat waargenomen. Het gaat om de volgende soorten:

- Brede orchis
- Gele kornoelje
- Gulden boterbloem
- Kamgras
- Wilde kievitsbloem
- Zomerklokje

Het plangebied valt buiten het natuurlijke verspreidingsgebied van het Zomerklokje, de Wilde kievitsbloem en de Gele kornoelje. Dit zijn soorten die regelmatig aangeplant worden en de waarnemingen uit de omgeving van het plangebied betreffen dan ook hoogstwaarschijnlijk verwilderde exemplaren. Kamgras, de Brede orchis en de Gulden boterbloem komen voor op matig voedselrijke bodems. Aangezien het plangebied in agrarisch gebruik is, wordt het gekarakteriseerd door een voedselrijke bodem. Geschikt biotoop voor deze soort is dus niet aanwezig in het plangebied. Om bovenstaande die redenen zijn in het kader van de specifieke zorgplicht flora en fauna geen maatregelen nodig ten aanzien van planten

Dagvlinders

In de directe nabijheid van het plangebied is in de afgelopen vijf jaar één dagvlindersoort van de Rode lijst, te weten: het Bruin blauwtje, met enige regelmaat waargenomen. Het Bruin blauwtje is een soort van relatief schrale, kruidenrijke graslanden en wegbermen, waar de waardplanten (diverse soorten ooievaarsbek (*Erodium* sp. en *Geranium* sp.)) voorkomen. Aangezien het plangebied in agrarisch gebruik is, wordt het gekarakteriseerd door een voedselrijke bodem. Geschikt biotoop voor deze soort is dus waarschijnlijk beperkt, maar mogelijk in beperkte mate aanwezig in minder intensief gebruikte delen van het plangebied, zoals de randen van het gebied en oevers van sloten.

Het Bruin blauwtje staat op de rode lijst met de status kwetsbaar, wat in dit geval betekent dat de soort sterk is afgenomen, maar nog algemeen is. Het verlies van deze beperkte hoeveelheid mogelijk geschikt biotoop zal daarom geen, of een uiterst minimaal, nadelige invloed hebben op de staat van instandhouding van deze soort. Het kan daarom redelijkerwijs niet verwacht worden dat in het kader van de zorgplicht dergelijke biotopen binnen het plangebied worden ontzien van het bouwrijp maken.

Ondanks dat er geen wettelijke verplichting is, adviseren wij, in het kader van biodiversiteitsbehoud en de rode lijststatus van het Bruin blauwtje, dat tijdens de opleverfase herstelmaatregelen worden genomen om het plangebied geschikt te maken voor deze soort. Een mogelijkheid is het schraal houden van het openbaar groen door geen bemesting toe te passen en na het maaien te allen tijde het maaisel af te voeren. Zo kan de ontwikkeling van het plangebied een plus geven aan de lokale biodiversiteit.

Zoogdieren

Er zijn waarnemingen van de Haas, de Bunzing en het Konijn bekend uit de omgeving van het plangebied. Zoals beschreven in paragraaf 4.5 is het onwaarschijnlijk dat de Bunzing voorkomt in het plangebied. Daarnaast zijn er ook geen sporen van het Konijn aangetroffen tijdens het

veldbezoek. Om negatieve effecten op Haas en andere algemeen voorkomende zoogdiersoorten te beperken/voorkomen volstaat het om de maatregelen met betrekking tot de Algemene zorgplicht in acht te nemen. Deze worden behandeld in paragraaf 5.3.

Vogels

In de omgeving van het plangebied zijn waarnemingen bekend van vogels van de Rode lijst. Anders dan de in §4.2 Vogels beschreven functie als broedgebied voor een aantal vogelsoorten heeft de directe omgeving van het plangebied niet. Met de juridische noodzaak om negatieve effecten op nesten en broedende vogels te voorkomen, wordt gelijk ook invulling gegeven aan de (specifieke) zorgplicht ten aanzien van broedvogels. Ten aanzien van trek- en wintervogels behoeven geen maatregelen genomen te worden. Het plangebied ligt ingesloten tussen bestaande bebouwing, wat het minder aantrekkelijk maakt dan bijvoorbeeld de graslanden en opgaande begroeiing ten oosten en zuidoosten van het stedelijk gebied. Ook de huidige verstoring van verkeer en de menselijke aanwezigheid in de directe omgeving van het plangebied, maakt een rol als (belangrijk) foerageergebied en overwinteringsgebied onwaarschijnlijk. Tevens zijn er voldoende soortgelijke gebieden in de omgeving.

Soortgroepen zonder bekende waarnemingen

Van de onderstaande soortgroepen zijn in de verspreidingsdatabank (NDFF) (nagenoeg) geen waarnemingen van Rode lijstsoorten bekend:

- Mossen
- Bijen
- Libellen
- Amfibieën
- Sprinkhanen en krekels

Het biotoop in het plangebied is niet tot zeer matig geschikt voor Rode lijstsoorten van bovengenoemde soortengroepen. Zeldzamere of kritische soorten worden niet verwacht in het plangebied. Maatregelen vanuit de specifieke zorgplicht flora en fauna zijn daarom niet aan de orde voor deze soortgroepen

5.3 Algemene zorgplicht

Voor andere algemene amfibieënsoorten en zoogdiersoorten die niet onder de specifieke zorgplicht vallen, dient er te worden gewerkt volgens de onderstaande maatregelen:

- Werk in één richting zodat aanwezige dieren kunnen vluchten;
- Verwijder de opgaande begroeiing en ruigte in een gebied zo veel mogelijk voordat er gegraven wordt;
- Indien dieren aanwezig blijken, en de werkzaamheden een directe bedreiging voor de welzijn van het dier vormen, staak de werkzaamheden totdat de dieren het projectgebied verlaten hebben.

6 Conclusies

Samenvattend en op basis van de voorgaande hoofdstukken heeft deze ecologische beoordeling geleid tot onderstaande conclusies.

6.1 Gebiedsbescherming (beide plangebieden)

Natura 2000

De uitvoering van de beoogde herinrichting veroorzaakt geen conflict met de Omgevingswet ten aanzien van Natura 2000-gebieden, mits een berekening uitgevoerd wordt van de stikstofdepositie die optreedt tijdens de aanleg- en gebruiksfase. Als hierbij sprake is van een depositie groter dan 0,0 mol N/ha/j, zijn mogelijk vervolgstappen aan de orde.

Overige vormen van gebiedsbescherming

De beoogde herinrichting veroorzaakt geen conflict met de wet- en regelgeving ten aanzien van Natuurnetwerk Nederland (NNN), Ganzenfoerageergebied en/of Weidevogelleefgebied.

6.2 Soortbescherming

De wijziging van het omgevingsplan en de daaropvolgende ontwikkeling leiden niet tot schadelijke handelingen, mits wordt voorkomen dat door werkzaamheden tijdens de realisatie broedende vogels en hun nesten worden aangetast of verstoord.

6.3 Zorgplicht

Algemene zorgplicht

In hoofdstuk 5 staan de maatregelen die van belang zijn om schade aan kwetsbare plant- en diersoorten te voorkomen en te beperken. Buiten de hierboven genoemde maatregelen met betrekking tot vogels, dienen de volgende maatregelen ook in acht te worden genomen tijdens de ontwikkeling van het plangebied:

- Houd eventueel aanwezige relatief kruidenrijke biotopen binnen het plangebied zo veel mogelijk intact en onverstoord;
- Houd het te realiseren openbaar groen zo schraal mogelijk door geen bemesting toe te passen en na het maaien te allen tijde het maaisel af te voeren;
- Werk in één richting zodat aanwezige dieren kunnen vluchten;

Specifieke zorgplicht

Er zijn geen specifieke passende mitigerende of passende compenserende maatregelen die getroffen dienen te worden in het kader van de specifieke zorgplicht Natura 2000.

In de directe nabijheid van het plangebied is één rode lijstsoort waargenomen die ook in het plangebied voor zou kunnen komen, het Bruin blauwtje. Er zijn in dit geval geen wettelijk verplichte maatregelen ten aanzien van de specifieke zorgplicht. Toch adviseren wij tot het nemen van maatregelen voor het Bruin blauwtje, in het kader van biodiversiteitsbehoud en de rode lijststatus van deze soort:

- Verwijder eerst vegetatie in een gebied voordat er gegraven wordt;
- Indien dieren aanwezig blijken, staak de werkzaamheden totdat deze het projectgebied verlaten hebben.

Literatuur

- Van Delft, J., J. Kranenbarg & P. Frigge 2019. Waarnemingenoverzicht 2017-2018. Bijlage bij RAVON 73, jaargang 21 (2).
- Hoogeboom, D. 2011 Verspreidingsatlas van de zoogdieren van Noord-Holland. Landschap Noord-Holland, Castricum.
- Krijn, M. & L. Mielke, 2020. Aanvullend onderzoek kleine marterachtigen Bangert en Oosterpolder fase 5A Noord en fase A West in Hoorn. A&W-notitie 20-181. Altenburg en Wymenga ecologisch onderzoek, Feanwâlden.
- Schut, E. 2017 Aanvullend onderzoek naar de Rugstreeppad en vleermuizen in Bangert en Oosterpolder, fase 5 noord. A&W-notitie 2786. Altenburg & Wymenga ecologisch onderzoek, Feanwâlden.
- Vries, E.W. de, 2024a. Ecologische beoordeling van bestemmingsplannen Bangert en Oosterpolder fase A Zuid en 5B Zuid. A&W-notitie 23-039. Altenburg & Wymenga ecologisch onderzoek, Feanwâlden.
- Vries, E.W. de 2024b. Aanvullend onderzoek naar Ransuil in de Bangert en Oosterpolder fase A Zuid. A&W-notitie 23-192. Altenburg & Wymenga ecologisch onderzoek, Feanwâlden

Websites

www.natura2000.nl
NDFF
www.ravon.nl